

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет психології
Національна академія наук України
Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України
Інститут соціальної та політичної психології НАПН України
Міжнародний благодійний фонд
«Розвиток наукової психології «ФРОНЕЗИС»
Українська Асоціація психології освіти і розвитку

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю

**ПСИХОЛОГІЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ТРАДИЦІЇ,
СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**
(до 50-річчя від початку підготовки психологів
у Київському національному університеті
імені Тараса Шевченка)

21-22 квітня 2017 р.

Київ

Рецензенти:

Татенко В. І. – член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії методології психосоціальних та політико-психологічних досліджень, Інститут соціальної і політичної психології НАПН України;

Карамушка Л. М. – член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії організаційної та соціальної психології, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України;

Редакційна колегія:

Александров Д. О., доктор психологічних наук, доцент; **Бурлачук Л. Ф.**, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України; **Вашенко І. В.**, доктор психологічних наук, професор; **Власова О. І.**, доктор психологічних наук, професор; **Данилюк І. В.**, доктор психологічних наук, професор; **Кищенко О. Я.**, технічний редактор; **Коваленко А. Б.**, доктор психологічних наук, професор; **Крупельницька Л. Ф.**, доктор психологічних наук, доцент; **Львовичкіна А. М.**, доктор психологічних наук, доцент; **Максимова Н. Ю.**, доктор психологічних наук, професор; **Мілютіна К. Л.**, доктор психологічних наук, доцент; **Пащенко С. Ю.**, кандидат педагогічних наук, доцент – відповідальна за випуск; **Траверсе Т. М.**, доктор психологічних наук, доцент; **Чуйко О. В.**, доктор психологічних наук, доцент; **Швалб Ю. М.**, доктор психологічних наук, професор; **Яблонська Т. М.**, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник.

Друкується за ухвалою Вченої ради факультету психології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 8 від 22.03.2017 року)

Психологічна освіта в Україні: традиції, сучасність та перспективи, 21-22 квітня 2017 року : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з нагоди святкування 50-річчя від початку фахової підготовки психологів у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та Дня психолога / За ред. І. В. Данилюка. – К. : Логос, 2017. – 314 с.

У матеріалах Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Психологічна освіта в Україні: традиції, сучасність та перспективи» висвітлено актуальні проблеми психологічної освіти та здобутки психологічної науки і практики, питання історії та методології психологічної науки та освіти в Україні, суспільної значимості психологічного знання, професійного розвитку та освітньої підготовки психолога.

Тези опубліковано в авторській редакції.

*Надруковано за сприяння Міжнародного благодійного фонду
«Розвиток наукової психології «ФРОНЕЗИС»*

box which is called “standard”. Educators unpack this box to give the contents to students in class, however, teachers fill smaller packages with sweets that are chosen by them. It all means that standard is not a limitation: it is a goal, but how it will be achieved depends on the teacher. Consequently, educators are free in choosing the method as long as the outcome will correspond to the goal, presented in a standard.

Nowadays, priority standards of psychological education in Ukraine need to be revised. The process of standardization might be even more difficult than the process of unwrapping since specific standards should be universal and applicable, at the same time, they should not be overgeneralized. Curriculum and assessment are directly dependent on the set standards since the way how educational process is maintained and evaluation criteria should be clear and understandable and should correspond to the standard. In addition, teacher is not obliged to use validated methods as long as he/she can achieve the goal which is also set by the priority standard.

References:

1. Ainsworth, L. Common Formative Assessments 2.0: How Teacher Teams Intentionally Align Standards, Instruction, and Assessment / L. Ainsworth, D. Viegut. – NY : Corwin Press, 2014. – 524 p.
2. Jacobs, G. Play, projects, and preschool standards: Nurturing children's sense of wonder and joy in learning / G. Jacobs, K. Crowley. – NY : Corwin Press, 2007. – 362 p.
3. National Research Council. Classroom assessment and the national science education standards / National Research Council. – Washington : National Academies Press, 2001. – 131 p.

Кутішенко Валентина Петрівна

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної,
вікової та педагогічної психології, Інститут людини,
Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ)

УНІВЕРСАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНИХ УЯВЛЕНЬ ПОДРУЖЖЯ ПРО ВАЖЛИВІ РИСИ ШЛЮБНИХ ПАРТНЕРІВ

Успішність подружніх взаємовідносин значною мірою зумовлюється адекватністю міжособистісного сприйняття подружжям один одного,

узгодженістю гендерних рольових очікувань та уявлень подружжя про важливі для успішної сімейної взаємодії риси шлюбних партнерів. На сьогодні, коли відбуваються зміни в інституті шлюбу, уявлення подружжя про риси, якими повинні володіти представники протилежної статі для успішного подружнього життя, теж зазнають змін. Виникає нагальна потреба вивчення цих уявлень, щоб враховувати їх в процесі гендерної соціалізації підростаючого покоління з метою підвищення рівня готовності молодих людей до успішної шлюбної взаємодії.

До проблеми жіночої та чоловічої природи частіше всього зверталися представники психоаналізу. Так, в рамках цього напрямку було обґрунтовано концепцію жіночої психіки (З. Фройд), розкрито сутність поняття жіночності і мужності як сукупностей якостей, що притаманні як чоловікам, так і жінкам (К. Юнг). У роботах Е. Еріксона детально аналізувався жіночий (внутрішній) і чоловічий (зовнішній) простори. Цікавими є дослідження С. Бем, яка вказувала на те, що люди можуть бути одночасно як маскулініними, так і фемінними. Проблемі зумовленості гендерних взаємостосунків особливостями моделювання чоловічого і жіночого Я – образу партнерів присвячені дослідження Т. В. Андреевої, В. С. Агеева, В. В. Авраменкової, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді, О. С. Кочаряна. Аналіз цих робіт дозволяє констатувати єдність науковців у поглядах на те, що чим більш традиційними будуть гендерні очікування, тим відчутніше різними реаліями буде наповнений психологічний світ жінок і чоловіків [1].

Основним завданням нашого дослідження стало з'ясування особливостей уявлень сучасного подружжя про найбільш важливі для спільного життя риси дружини і чоловіка. Для розв'язання визначеного завдання використовувався тест Т. Лірі (модифікація Ю. О. Решетняка і Г. С. Васильченка). У нашому дослідженні брали участь 105 подружніх пар міста Києва. Досліджувані умовно були поділені на три групи. Перша група – пари до 10 років подружнього стажу, друга – більше 10 років, третя – більше 15 років.

Аналіз результатів дослідження дозволяє стверджувати, що жінки першої групи найбільше цінують у своїх партнерів і хотіли б бачити у чоловіків такі риси як: добросердечність, домінантність, чуйність, довірливість та впевненість у собі (риси перераховані у порядку зменшення їх значущості). Жінки другої групи називають такі ж самі

узгодженістю гендерних рольових очікувань та уявлень подружжя про важливі для успішної сімейної взаємодії риси шлюбних партнерів. На сьогодні, коли відбуваються зміни в інституті шлюбу, уявлення подружжя про риси, якими повинні володіти представники протилежної статі для успішного подружнього життя, теж зазнають змін. Виникає нагальна потреба вивчення цих уявлень, щоб враховувати їх в процесі гендерної соціалізації підростаючого покоління з метою підвищення рівня готовності молодих людей до успішної шлюбної взаємодії.

До проблеми жіночої та чоловічої природи частіше всього зверталися представники психоаналізу. Так, в рамках цього напрямку було обґрунтовано концепцію жіночої психіки (З. Фройд), розкрито сутність поняття жіночності і мужності як сукупностей якостей, що притаманні як чоловікам, так і жінкам (К. Юнг). У роботах Е. Еріксона детально аналізувався жіночий (внутрішній) і чоловічий (зовнішній) простори. Цікавими є дослідження С. Бем, яка вказувала на те, що люди можуть бути одночасно як маскулініними, так і фемінними. Проблемі зумовленості гендерних взаємостосунків особливостями моделювання чоловічого і жіночого Я – образу партнерів присвячені дослідження Т. В. Андреєвої, В. С. Агеева, В. В. Авраменкової, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді, О. С. Кочаряна. Аналіз цих робіт дозволяє констатувати єдність науковців у поглядах на те, що чим більш традиційними будуть гендерні очікування, тим відчутніше різними реаліями буде наповнений психологічний світ жінок і чоловіків [1].

Основним завданням нашого дослідження стало з'ясування особливостей уявлень сучасного подружжя про найбільш важливі для спільного життя риси дружини і чоловіка. Для розв'язання визначеного завдання використовувався тест Т. Лірі (модифікація Ю. О. Решетняка і Г. С. Васильченка). У нашому дослідженні брали участь 105 подружніх пар міста Києва. Досліджувані умовно були поділені на три групи. Перша група – пари до 10 років подружнього стажу, друга – більше 10 років, третя – більше 15 років.

Аналіз результатів дослідження дозволяє стверджувати, що жінки першої групи найбільше цінують у своїх партнерів і хотіли б бачити у чоловіків такі риси як: добросердечність, домінантність, чуйність, довірливість та впевненість у собі (риса перераховані у порядку зменшення їх значущості). Жінки другої групи називають такі ж самі

добросердечність. Потребує окремого дослідження і той факт, що чоловіки хочуть, щоб їхні дружини були більш довірливими, але не вважають, що ця риса повинна бути притаманна їм самим.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що організація гендерної соціалізації підростаючого покоління на принципах андрогінії сприятиме формуванню у молоді рис, які зроблять їх поведінку більш адаптивною, а подружні взаємини продуктивнішими. Однак отримані результати потребують ретельного додаткового вивчення.

Список використаних джерел:

1. Говорун Т. В. Гендерна психологія : Навчальний посібник / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – К. : Видавничий центр «Академія», 2010. – 308 с.

Куценко Яна Миколаївна

кандидат психологічних наук,

асистент кафедри загальної психології факультету психології,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ)

ОСНОВНІ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Вміння розуміти інших людей, розуміти їх емоції, встановлювати з ними глибокі, тісні і емоційно насичені стосунки, позитивно ставитись до своїх вихованців та клієнтів, бути природними та ін. – є надзвичайно запитаними в таких важливих областях практики, як управлінська, науково-педагогічна, психологічна, педагогічна, юридична, медична тощо.

Гуманітарні соціономічні спеціальності визначаються за предметним змістом праці, яким для них є особистість іншої людини. До переліку соціономічних спеціальностей відносяться спеціальності, які відносяться до системи «людина – людина»: психологи, психіатри, лікарі, викладачі, соціальні працівники, юристи тощо. Професійну діяльність фахівців соціономічних професій можна розглядати як складну систему інтеграції багатьох суб'єктивно-психологічних, об'єктивно-ситуативних і соціальних змінних.

Сутнісним аспектом професійної діяльності фахівців соціономічних професій є психологічний вплив на особистість. В тій чи іншій мірі вони